

Integraal veiligheidsplan 2025–2028 gemeente Hardenberg

Ge
meente
Harden
berg

‘Voorkomen is beter dan genezen’

Inhoud

Inleiding	5	1.7. Uitgangspunten	10
Leeswijzer	5	1.7.1. Veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid	10
1. Totstandkoming Integraal Veiligheidsplan 2025-2028	6	1.7.2. Integrale samenwerking	10
1.1. Samenwerking	7	1.7.3. Balans tussen preventie, zorg en repressie	11
1.2. Het integraal veiligheidsplan: wat, hoe en waarom?	7	1.7.4. Informatie gestuurd werken	11
1.3. Het uitvoeringsplan	7	1.7.5. Inspelen op actualiteiten	11
1.4. Betrokken partijen en hun (bestuurlijke) rollen	8	2. Veiligheidsanalyse	12
1.4.1. Cluster Openbare Orde en Veiligheid	8	2.1. Uitvoering veiligheidsanalyse	13
1.4.2. Gemeenteraad	8	2.1.1. Gesprekken met (veiligheids)partners	13
1.4.3. College	8	2.1.2. Veiligheidsonderzoeken inwoners en ondernemers	13
1.4.4. Lokale gezagsdriehoek	8	2.1.3. Wat vinden inwoners en ondernemers?	13
1.4.5. Concernmanagementteam	8	2.1.4. Inventarisatie en analyse documenten	13
1.5. Reikwijdte integraal veiligheidsplan (Kernbeleid Veiligheid VNG)	9	2.2. Resultaten veiligheidsanalyse; van veiligheidsthema's naar veiligheidsvelden	14
1.6. Missie, visie en strategische doelstellingen	10	2.2.1. Veiligheidsbeeld veilige woon- en leefomgeving	14
		2.2.2. Veiligheidsbeeld jeugd en veiligheid	14
		2.2.3. Veiligheidsbeeld digitale veiligheid	14
		2.2.4. Veiligheidsbeeld integriteit en veiligheid	14

3. Lokaal geprioriteerde veiligheidsthema's 2025-2028	15	3.4.3. Digitale (jeugd)criminaliteit	26
3.1. Geprioriteerde veiligheidsthema's	16	3.4.4. Online aangejaagde ordeverstoringen	27
3.2. Veilige woon- en leefomgeving	17	3.5. Integriteit en veiligheid	28
3.2.1. Zorg en veiligheid	17	3.5.1. Radicalisering, extremisme en polarisatie	29
3.2.2. Personen met verward of onbegrepen gedrag	18	3.5.2. Georganiseerde ondermijnende criminaliteit	29
3.2.3. Methodiek Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE-model)	18	3.5.3. Bestuurlijk instrumentarium actualiseren en toepassen	30
3.2.4. Crisismaatregelen	19	3.5.4. Maatschappelijke weerbaarheid	30
3.2.5. Streettriage	19	3.5.5. Ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid en integriteit	31
3.2.6. Re-integratie ex-gedetineerden	19	4. Communicatie	32
3.2.7. Partner- huiselijk geweld	20	4.1. Strategie en boodschap	32
3.2.8. Vluchtelingen en opvanglocaties	20	5. Tot slot	33
3.3. Jeugd en veiligheid	21	5.1. Nadat het integraal veiligheidsplan is vastgesteld	33
3.3.1. Persoons- en groepsgerichte aanpak overlast en criminaliteit	21	5.2. Jaarlijks evalueren en terugkoppelen aan de raad en veiligheidsavond	33
3.3.2. Jonge aanwas	23	5.3. Sturing op het integraal veiligheidsplan	33
3.3.3. Middelengebruik	23	5.4. Formatie en financiën	33
3.3.4. Wapenbezit	24		
3.4. Digitale veiligheid	25		
3.4.1. Digitale weerbaarheid inwoners en ondernemers	26		
3.4.2. Digitale weerbaarheid gemeentelijke organisatie	26		

Voorwoord

Beste lezer,

Uw veiligheid is belangrijk voor mij als burgemeester van de gemeente Hardenberg. Ik wil graag dat Hardenberg een gemeente is waar iedereen zichzelf kan zijn en zich veilig voelt. Daar werken ambtenaren, het college, verschillende (veiligheids)partners en ik elke dag aan. Veiligheid vormt de basis voor een prettige manier van samenleven. Het is de basis waarop we kunnen bouwen aan een bloeiende samenleving.

Veiligheid is altijd in beweging. Het verandert steeds en ontwikkelingen zijn soms lastig te voorspellen. Vluchtelingenstromen door oorlogen aan de andere kant van de wereld lijken soms ver weg. De opvang van deze vluchtelingen is wel een onderwerp waar we als gemeente een rol in hebben. Ook verandert criminaliteit in Nederland, dus ook in Hardenberg. Eerder hadden we vooral te maken met fietsendiefstallen en woninginbraken. Nu zien we steeds meer digitale en ondermijnende misdaad. Ook zien we groeiende problematiek op het snijvlak van zorg en veiligheid. Dit vraagt aandacht van de gemeente en een nieuwe aanpak.

Met dit plan maken wij keuzes over de veiligheid in Hardenberg. Om de veiligheid in onze gemeente te verbeteren is samen met inwoners, ondernemers en (veiligheids)partners gekeken naar de belangrijkste veiligheidsthema's in Hardenberg. De gemeenteraad heeft uit deze veiligheidsthema's een aantal onderwerpen vastgesteld die de komende jaren voorrang krijgen. De belangrijkste onderwerpen zijn op hoofdlijnen vastgelegd in dit integraal veiligheidsplan.

Als burgemeester ben ik blij met dit nieuwe integrale veiligheidsplan. Het laat zien welke richting we opgaan en waar we de komende jaren extra op inzetten. We gaan vooral inzetten op preventie, omdat "voorkomen beter is dan genezen". De belangrijkste onderwerpen voor de volgende jaren zijn een veilige woon- en leefomgeving, jeugd en veiligheid, digitale veiligheid en integriteit en veiligheid. Natuurlijk blijven we oplettend voor nieuwe problemen en reageren snel samen met onze (veiligheids)partners. Maar ik doe ook een oproep aan u om mee te helpen. 63500 paar ogen zien meer en kunnen echt het verschil maken. Alleen samen kunnen we Hardenberg veilig maken en houden!

Maarten Offinga
Burgemeester

Inleiding

In 2022 begon het nieuwe college in Hardenberg. In het coalitieakkoord 2022-2026 Oog voor elkaar, blik op de toekomst staat dat de gemeente Hardenberg toewerkt naar een integraal veiligheidsplan samen met (veiligheids) partners. Zo'n plan vraagt om duidelijke keuzes, want veiligheid is een breed en complex thema. Bovendien zijn tijd, middelen en mensen beperkt. Zowel lokaal, districtelijk, regionaal en landelijk stellen we daarom prioriteiten. Met het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 laten we zien welke veiligheidsthema's de komende vier jaar prioriteit krijgen in de gemeente Hardenberg.

Wat inwoners en ondernemers een gevoel van (on)veiligheid geeft is voor iedereen verschillend. Dit noemen we subjectieve veiligheid. Om te begrijpen wat inwoners en ondernemers in Hardenberg belangrijk vinden, hebben we enquêtes gehouden.

Van professionals uit het (veiligheids)domein en welzijnsorganisaties weten we welke veiligheids-thema's spelen in de gemeente Hardenberg. Daarnaast geven de politieciijfers ons een objectief beeld wat er gebeurt in de gemeente Hardenberg.

In de uitgevoerde veiligheidsanalyse worden een aantal veiligheidsthema's benoemd die het meest relevant zijn in de gemeente Hardenberg. Deze thema's zijn vertaald in prioriteiten en samen met onze aanpak op hoofdlijnen vastgelegd in het

Integraal Veiligheidsplan 2025-2028. Dit plan geeft richting aan de onderwerpen waar we de komende jaren extra op inzetten.

Leeswijzer

Het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 bestaat uit vijf hoofdstukken. In hoofdstuk 1 leggen we uit wat een integraal veiligheidsplan is, hoe we samenwerken en wat onze doelen en uitgangspunten zijn. In hoofdstuk 2 beschrijven we de resultaten van de veiligheidsanalyse en hoe we tot deze resultaten zijn gekomen. In het derde hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste veiligheidsthema's en onze aanpak per prioriteit. In hoofdstuk 4 omschrijven we hoe we communiceren. In het vijfde en laatste hoofdstuk staat het vervolg na vaststelling van dit plan door de raad omschreven.

1. Totstandkoming Integraal Veiligheidsplan 2025-2028

Net als alle andere Nederlandse gemeenten, heeft de gemeente Hardenberg de wettelijke plicht om minimaal één keer in de vier jaar prioriteiten vast te stellen die de gemeente nastreeft op het gebied van veiligheid. Deze prioriteiten stelt de gemeenteraad vast in een integraal veiligheidsplan. Het plan geeft aan op welke veiligheids-thema's wij de komende jaren extra inzetten binnen het brede veiligheidsveld. Dit kunnen we niet alleen en is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, (veiligheids)partners, inwoners en ondernemers.

1.1. Samenwerking

De gemeente Hardenberg is een relatief veilige gemeente en dat willen we graag zo houden. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van (veiligheids)partners, inwoners en ondernemers, waarbij de gemeente de regierol heeft. Goede samenwerking is van cruciaal belang. Dit doen we al jaren en gaan we nóg beter doen. Dit integraal veiligheidsplan is tot stand gekomen met behulp van (veiligheids)partners, inwoners en ondernemers. Het gezamenlijk tot stand brengen van dit integraal veiligheidsplan moet ervoor zorgen dat (veiligheids)partners, inwoners en ondernemers zich betrokken voelen. En dat ze zich de komende vier jaren willen inzetten voor prioriteiten die in dit integraal veiligheidsplan staan.

In de aanpak van veiligheidsvraagstukken werkt de gemeente samen met haar (veiligheids)partners zoals politie, Openbaar Ministerie (OM), Regionaal Informatie en Expertise Centrum Oost Nederland (RIEC-ON), Regionaal Centrum Integrale Veiligheid (RCIV), Veiligheidsnetwerk Oost Nederland, welzijnsorganisaties, woningcorporaties, inwoners en ondernemers aan de veiligheid in de gemeente Hardenberg. Ook binnen de gemeentelijke organisatie werken verschillende afdelingen nauw samen aan veiligheid. Het integraal veiligheidsplan raakt immers verschillende beleidsthema's en heeft veel verbindingen met ander gemeentelijk beleid.

Omdat veiligheidsvraagstukken meestal niet bij de gemeentegrenzen stoppen, werkt de gemeente

Hardenberg ook samen met andere gemeenten. Dit doen we op lokaal, districtelijk en regionaal niveau. Het RCIV is het ambtelijk, structurele en integrale samenwerkingsverband van de 11 gemeenten in de regio IJsselland en haar veiligheidspartners (politie, Openbaar Ministerie, RIEC, Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland en het Zorgen Veiligheidshuis IJsselland). Het integraal veiligheidsplan van elke gemeente is de basis voor de regionale samenwerking. We werken samen op thema's die lokaal en regionaal spelen. In IJsselland zijn dit de thema's ondermijnende criminaliteit, zorg en veiligheid en digitale veiligheid en weerbaarheid.

In het Vechtdal werken de gemeenten Hardenberg, Ommen en Dalfsen ambtelijk samen in de aanpak van verschillende veiligheidsthema's. In het verleden wilden deze Vechtdal-gemeenten één gezamenlijk integraal veiligheidsplan opstellen. Deze ambitie is bestuurlijk niet doorgegaan, waarna iedere gemeente een eigen integraal veiligheidsplan heeft gemaakt.

De gemeenteraad van Hardenberg ziet nog steeds kansen voor een gezamenlijk integraal veiligheidsplan. De portefeuillehouders openbare orde en veiligheid van de drie gemeenten verkennen welke mogelijkheden er zijn om daartoe te komen. Voor het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 van de gemeente Hardenberg heeft een eventueel gezamenlijk integraal veiligheidsplan geen directe gevolgen. Het kost namelijk tijd om hierover een besluit te nemen. Daarnaast zijn de voorkomende veiligheidsthema's in de integraal veiligheids-

plannen van Ommen en Dalfsen sterk gelijkend op de thema's die actueel zijn in Hardenberg.

1.2. Het integraal veiligheidsplan: wat, hoe en waarom?

Het veiligheidsdomein kent veel verschillende veiligheidsvraagstukken. Naast de dagelijkse taken zijn er ook veiligheidsthema's die extra aandacht nodig hebben. Deze prioriteiten worden elke vier jaar vastgesteld door de gemeenteraad en vastgelegd in een integraal veiligheidsplan.

Het hebben van een integraal veiligheidsplan is wettelijke verplicht. Volgens de Politiewet (artikel 38b) moet elke gemeente in Nederland minstens eens in de vier jaar prioriteiten bepalen op het gebied van veiligheid.

In het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 heeft de gemeente Hardenberg de belangrijkste veiligheidsthema's benoemd. Dit plan beschrijft op hoofdlijnen onze aanpak en laat zien waar we de komende jaren het verschil willen maken. Met deze prioriteiten werken we gericht aan een veiligere gemeente.

1.3. Het uitvoeringsplan

Bij het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 hoort een uitvoeringsplan. In dit plan leggen we uit hoe we de prioriteiten, die de gemeenteraad op hoofdlijnen heeft vastgesteld, gaan uitvoeren. De prioriteiten worden omgezet in concrete acties, inclusief termijnen, verantwoordelijke projectleiders en een kostenoverzicht.

We volgen de voortgang van elke prioriteit en evalueren jaarlijks of we op schema liggen of dat we aanpassingen moeten maken.. Het uitvoeringsplan wordt opgemaakt nadat het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 is vastgesteld.

1.4. Betrokken partijen en hun (bestuurlijke) rollen

Bij het tot stand komen van het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 zijn veel partijen betrokken, ieder vanuit een eigen rol, taak en verantwoordelijkheid.

1.4.1. Cluster Openbare Orde en Veiligheid

Het cluster openbare orde en veiligheid heeft een regierol in het ontwikkelen van het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 en het uitvoeringsplan. Ze zorgt voor afstemming met de portefeuillehouder, het college, de gemeenteraad maar ook met inwoners en ondernemers. Ook vindt er vanuit het cluster afstemming plaats met relevante (veiligheids)partners als politie, het OM, het RIEC, lokale welzijnsorganisaties en interne afdelingen. Een integraal veiligheidsplan raakt immers meerdere beleidsvelden dus afstemming is cruciaal. Een concreet voorbeeld is bijvoorbeeld de aanpak van jeugdoverlast. Dit raakt het team veiligheid, team toezicht en handhaving en team jeugd en de bijhorende portefeuillehouder.

Cluster Openbare Orde en Veiligheid evalueert jaarlijks het uitvoeringsprogramma. Waar nodig stuurt ze tussentijds bij. Ook informeert het cluster de gemeenteraad over de voortgang van de

uitvoering van de vastgestelde prioriteiten. Daarmee kan de raad uitvoering geven aan haar controlerende taak.

1.4.2. Gemeenteraad

De gemeenteraad heeft uit veiligheidsthema's die spelen in de gemeente Hardenberg een aantal thema's vastgesteld die prioriteit krijgen en waar we de komende jaren extra inzet op plegen. Deze prioriteiten zijn op hoofdlijnen vastgelegd in het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028.

1.4.3. College

Het college stelt het uitvoeringsplan vast. Na vaststelling van het uitvoeringsplan wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de wijze waarom de gemeente Hardenberg en de (veiligheids)partners uitvoering gaan geven aan de aanpak van de vastgestelde geprioriteerde veiligheidsthema's. Het college ontvangt via de portefeuillehouder openbare orde en veiligheid regelmatig updates over de voortgang van de uitvoering van de prioriteiten.

1.4.4. Lokale gezagsdriehoek

De lokale gezagsdriehoek (burgemeester, officier van justitie en basisteamchef van de politie Vechtdal) heeft geen formele rol bij de besluitvorming. Toch worden het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 en later ook het uitvoeringsplan 'in wording' besproken in de driehoek. Veel keuzes in beide documenten vragen immers iets van de politiecapaciteit. De besluitvorming over deze capaciteit is wél een belangrijke bevoegdheid van de driehoek. Consensus over de

strategische koers van het integraal veiligheidsplan en het uitvoeringsplan vormt een goede basis voor latere capaciteitskeuzes in de driehoek. Overigens zijn politie en het Openbaar Ministerie belangrijke veiligheidspartners in het traject om te komen tot een nieuw integraal veiligheidsplan. Het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 is in nauwe afstemming met hen tot stand gekomen.

1.4.5. Concernmanagementteam

Het concernmanagementteam (CMT) bepaalt de organisatie-brede kaders. Het CMT bestaat uit de algemeen directeur en de vier concernmanagers (RD, MD, OG en Bedrijfsvoering). In het CMT bespreken ze concern-brede onderwerpen en voorstellen. Het CMT bespreekt de opgaven waaraan de gemeente Hardenberg werkt, zoals afstemming met het college, de inrichting van de organisatie en de P&C producten. Het CMT overlegt enkele keren per jaar met het college, in het kader van bestuurlijk-ambtelijk samenspel. Het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 is binnen de gemeente afdeling-overstijgend. Er zijn meerdere afdelingen betrokken bij het integraal veiligheidsplan. Voor de totstandkoming van dit plan is dan ook afstemming geweest met de betrokken afdelingen en het CMT. Nadat het integraal veiligheidsplan is vastgesteld, zal dit beleidsstuk ook worden meegenomen als input voor de afzonderlijke afdelings- en teamplannen.

1.5. Reikwijdte integraal veiligheidsplan (Kernbeleid Veiligheid VNG)

Als gemeente hebben we de regie op lokale veiligheid en om dit goed in te vullen is een integraal veiligheidsplan van belang. Voor het opstellen van een weloverwogen integraal veiligheidsplan hanteren we het Kernbeleid Veiligheid van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG).

Het is een methodiek die helpt het integraal veiligheidsplan te ontwikkelen en regie te voeren op veiligheid. Veiligheid kent een diversiteit aan veiligheidsvraagstukken en deze methodiek zorgt voor afbakening en inzicht. Het onderscheidt zes accenten (veiligheidsvelden)¹ die gezamenlijk het

veiligheidsdomein omvatten die de tabel weergegeeft.

Deze veiligheidsvelden vormen dus een belangrijk kader in de veiligheidsanalyse (zie hoofdstuk 3) en bij het opstellen van het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028.

Veilige woon- en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Digitale veiligheid	Integriteit en veiligheid
1.1 Sociale kwaliteit	2.1 Veilig winkelgebied	3.1 Jeugdoverlast	4.1 Verkeersveiligheid	5.1 Kwetsbaarheid van informatie	6.1 Polaristie en radicalisering
1.2 Fysieke kwaliteit	2.2 Veilige bedrijventerreinen	3.2 Jeugdcriminaliteit/ individuele probleemjongeren	4.2 Brandveiligheid	5.2 Kwetsbaarheid van systemen	6.2 Georganiseerde ondermijnende criminaliteit
1.3 Objectieve kwaliteit/veel voorkomende en 'high impact' criminaliteit	2.3 Veilig uitgaan	3.3 Jeugd, alcohol en drugs	4.3 Externe veiligheid/ omgevings veiligheid	5.3 Gedigitaliseerde criminaliteit	6.3 Veilige publieke taak
1.4 Subjectieve kwaliteit	2.4 Veilige evenementen	3.4 Veilig in en om de school	4.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing	5.4 Online aangejaagde ordeverstoringen	6.4 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit
	2.5 Veilig toerisme				

¹ Het veiligheidsveld digitale veiligheid is toegevoegd aan de tabel naar aanleiding van het Focusblad Digitale Veiligheid van de Vereniging voor Nederlandse gemeenten, <https://vng.nl/publicaties/focusblad-digitale-veiligheid>

1.6. Missie, visie en strategische doelstellingen

De gemeente Hardenberg vindt het belangrijk om zich samen met (veiligheids)partners, inwoners en ondernemers in te zetten voor een leefbare en veilige gemeente en samen te werken aan de prioriteiten genoemd in dit integraal veiligheidsplan. De uitvoering van onze veiligheidstaken vindt plaats vanuit de overtuiging dat het stimuleren van eigen verantwoordelijkheid en een goede naleving van wet- en regelgeving bijdraagt aan deze missie.

Onze visie is een aantrekkelijke gemeente te zijn waar inwoners, ondernemers en bezoekers zich veilig voelen om te kunnen wonen, werken, verblijven en recreëren.

We werken samen aan een leefbare en veilige gemeente. Een gemeente die in staat is de hedendaagse veiligheidsproblematiek aan te pakken met een balans tussen preventie, zorg en repressie en met betrokkenheid en inzet van onze (veiligheids)partners, inwoners en ondernemers. Daarbij hanteren wij de volgende criteria:

- Verankeren van de veiligheid in wijken en kernen
- Voorkomen en bestrijden van incidenten en verstoringen van de openbare orde met daarbij een goede balans tussen preventie, zorg en repressie
- Behouden of verbeteren van de veiligheidsgevoelens en veiligheidscijfers

Om deze punten te realiseren is naast integrale samenwerking tussen (veiligheids)partners ook verbinding tussen de verschillende gemeentelijke domeinen belangrijk, want interventies binnen het ene domein kunnen gevolgen hebben voor andere domeinen. Integrale samenwerking vergroot bovendien vaak het effect van een interventie.

Problemen willen wij voorkomen waar dat kan. Preventie is een sleutelwoord in onze aanpak. De gemeente Hardenberg streeft naar de juiste balans tussen preventie, zorg en repressie en naar een goede afstemming tussen de bestuurlijke, zorg- en strafrechtketen. Door vroegtijdig te signaleren, kunnen problemen op tijd worden aangepakt. Als de situatie daarom vraagt, treden we handhavend op.

Wij betrekken onze inwoners en ondernemers zoveel mogelijk bij het realiseren van de doelstellingen genoemd in dit integraal veiligheidsplan. We ondersteunen daar waar mogelijk bij burgerinitiatieven.

Op basis van deze missie en visie zijn de volgende strategische doelstellingen geformuleerd:

- Wij streven naar een veilige en leefbare gemeente, waar inwoners, ondernemers en bezoeker zich veilig voelen en bereid zijn om actief de veiligheid te bevorderen;
- Wij werken samen met alle verantwoordelijke (veiligheids)partners, inwoners en ondernemers aan een afname van criminaliteit, overlast en onveilige situaties;

- Wij dringen overlast, criminaliteit en onveilige situaties terug door vroegtijdig te signaleren, de juiste balans tussen preventie, zorg en repressie toe te passen en een goede afstemming tussen de bestuurlijke, zorg- en strafrechtketen.

1.7. Uitgangspunten

Om uitvoering te geven aan de missie, visie en strategische doelstellingen zijn de volgende uitgangspunten van belang.

1.7.1. Veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid

Het zorgen voor een veilige gemeente is een gedeelde verantwoordelijkheid van de gemeente en (veiligheids)partners op lokaal, districtelijk en regionaal niveau, ieder vanuit hun eigen expertise en verantwoordelijkheid. Naast de (veiligheids)partners geldt dit ook voor inwoners en ondernemers in de gemeente Hardenberg. De meeste inwoners en ondernemers zijn goed in staat om problemen binnen het eigen netwerk op te lossen. Met elkaar de ogen en oren in de buurt vormen, kwetsbare inwoners helpen, verdachte situaties melden, het huis goed beveiligen en elkaar aanspreken; het draagt allemaal bij aan het versterken van de veiligheid in de gemeente Hardenberg.

1.7.2. Integrale samenwerking

Dit integraal veiligheidsplan is tot stand gekomen in samenwerking met (veiligheids)partners, inwoners en ondernemers omdat dit zorgt voor

beleid dat draagvlak heeft en aansluit op flankerend beleid. Het betrekken van (veiligheids) partners, inwoners en ondernemers bij de doelstellingen in het integraal veiligheidsplan vergt een gemeente die luistert en in actie komt door regie te pakken en te coördineren. Het is de gemeente die zorgt dat partijen en processen elkaar versterken om onveiligheid tegen te gaan. De aanpak van (complexe) veiligheidsthema's vraagt om een integrale samenwerking waarbij de mogelijkheden van (veiligheids)partners, gemeentelijke afdelingen, inwoners en ondernemers optimaal worden benut.

1.7.3. Balans tussen preventie, zorg en repressie

In onze aanpak van de veiligheidsthema's hechten we grote waarde aan balans tussen preventie, zorg en repressie. We sluiten aan bij regionale of landelijke voorlichting- en bewustwordingscampagnes om de zelfredzaamheid te vergroten en slachtofferschap te voorkomen. Hierbij zoeken we ook de verbinding met (veiligheids)partners om het bereik van de campagnes te vergroten. We verbinden zorg en veiligheid vroegtijdig en bieden de juiste hulp waar mogelijk. Daar waar nodig handelen we repressief en maken gebruik van zowel bestuurlijke- als strafrechtelijke interventies.

1.7.4. Informatie gestuurd werken

Voor een goede aanpak van veiligheidsthema's is het van belang dat (veiligheids)partners weten wat er speelt in de gemeente. Die kennis is aanwezig bij de professionals op straat, door hun contact met inwoners en ondernemers. Daarnaast geven cijfers inzicht in de aard en omvang van veilig-

heidsvraagstukken. Met name de periodieke rapportages van de politie geven inzicht in criminaliteit en veiligheid in de gemeente Hardenberg. Kanttekening daarbij is dat cijfers over criminaliteit en veiligheid vaak lastig zijn te interpreteren door het zogenoemde dark number. Als er een bepaalde periode extra wordt geïnvesteerd in de aanpak van een veiligheidsthema, kan het hierdoor beter in beeld komen. Het is lastig te beoordelen of een toename of afname van meldingen dan komt door deze mate van aandacht en inzet, de meldingsbereidheid van inwoners en ondernemers of door andere factoren.

Een sterke informatiepositie is essentieel voor de uitvoering van de doelstellingen van verschillende veiligheidsthema's. We zijn zichtbaar en benaderbaar en blijven in verbinding met de samenleving. Hierdoor ontvangen we informatie rechtstreeks van onze inwoners en ondernemers. Daarnaast delen en ontvangen we informatie van verschillende (veiligheids)partners binnen de mogelijkheden van de wet. Hierdoor hebben en behouden we een sterke informatiepositie. Door informatie beter te gebruiken, te analyseren en te combineren, kunnen we steeds sneller en efficiënter reageren op veranderingen op het gebied van veiligheid. Dit helpt ons om sneller in te spelen op nieuwe ontwikkelingen.

1.7.5. Inspelen op actualiteiten

Veiligheid is een onvoorspelbaar dynamisch domein dat continue in beweging is. We spelen in op lokale, regionale, landelijke of wereldwijde

actuele ontwikkelingen, bijvoorbeeld het vluchtelingenvraagstuk. Hierdoor kan het voorkomen dat een bepaald (nieuw) veiligheidsvraagstuk zich snel en hevig ontwikkelt en een directe inzet vraagt van ons en onze (veiligheids)partners. Er moeten dan keuzes worden gemaakt wat de inzet op de geprioriteerde veiligheidsthema's van het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 kan beïnvloeden.

2. Veiligheidsanalyse

Er is een veiligheidsanalyse uitgevoerd om te komen tot het voorliggende Integrale Veiligheidsplan 2025-2028. Het doel van de veiligheidsanalyse is om samen met (veiligheids)partners, inwoners en ondernemers en de gemeenteraad te komen tot de juiste prioriteiten voor de gemeente Hardenberg. Op 1 oktober 2024 zijn de resultaten van de veiligheidsanalyse in een interactieve sessie gepresenteerd aan de fractievoorzitters en woordvoerders openbare orde en veiligheid.

2.1. Uitvoering veiligheidsanalyse

De veiligheidsanalyse is in de periode juni t/m september 2024 uitgevoerd aan de hand van de zes beleidsvelden van het Kernbeleid Veiligheid van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG). De analyse bestond uit drie onderdelen die onderstaand worden toegelicht.

2.1.1. Gesprekken met (veiligheids)partners

We hebben gesprekken gevoerd met (veiligheids)partners waarin is opgehaald wat zij als professionaal zien t.a.v. veiligheid in de gemeente Hardenberg. We hebben gesproken met professionals van:

- Maatschappelijk domein gemeente Hardenberg (WMO, jeugd, onderwijs)
- Ruimtelijk domein gemeente Hardenberg (Vergunningverlening, toezicht en handhaving, accountmanager bedrijven)
- Politie Vechtdal
- Openbaar Ministerie
- Zorg en Veiligheidshuis IJsselland
- Regionaal Informatie en Expertise Centrum Oost-Nederland (RIEC-ON)
- Vechtdal Wonen
- Samen Doen
- De Stuw

2.1.2. Veiligheidsonderzoeken inwoners en ondernemers

Onder inwoners en ondernemers zijn veiligheidsonderzoeken (enquêtes) gehouden. Hierin vroegen we naar hun mening over veiligheid in de

gemeente Hardenberg. Ook vroegen we welke prioriteiten zij belangrijk vinden voor het nieuwe integraal veiligheidsplan. Deze onderzoeken zijn uitgevoerd door externe onderzoeksbureaus. Het gaat om:

- Enquête ondernemers (Ondernemerspeiling) maart-april 2024
- Enquête inwoners en ondernemers (veiligheids-onderzoek) juli t/m september 2024

2.1.3. Wat vinden inwoners en ondernemers?

In het veiligheidsonderzoek zijn inwoners en ondernemers gevraagd waar de gemeente volgens hun prioriteit aan moet geven de komende jaren. Onderstaand wordt deze prioriteiten weergegeven:

- Aanpakken drugshandel en drugsgebruik (49%)
- Aanpakken van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren (47%)
- Aanpakken verloedering van de woonomgeving (44%)
- Aanpakken verkeersveiligheid in de kernen (42%)
- Aanpakken jeugdoverlast (39%)
- Aanpakken jeugdcriminaliteit (36%)
- Aanpakken vernieling en vandalisme (35%)

Inwoners en ondernemers zijn ook gevraagd om een rapportcijfer te geven voor de veiligheid in de buurt. De veiligheid beoordeelden ze met een gemiddeld rapportcijfer van een 7.6. Dit is een mooi cijfer maar er is gekeken naar de ontwikkeling in de gemeente Hardenberg. In het veilig-

heidsonderzoek in 2021 kreeg veiligheid in de buurt een gemiddeld rapportcijfer van een 7.8.

2.1.4. Inventarisatie en analyse documenten

Er zijn diverse relevante documenten geïnventariseerd en geanalyseerd. Het gaat om de volgende documenten:

- Rapportage Ondernemerspeiling 2024 SCC Consultancy
- Rapportage Veiligheidsonderzoek 2024 Enigma Research
- Veiligheidsmonitor gemeente Hardenberg 2021 I&O Research
- Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 politie Oost-Nederland
- Lokaal Criminaliteit en Veiligheidsbeeld 2020-2023 Politie Vechtdal
- Ondernemingsbeeld gemeente Hardenberg 2019 RIEC-ON
- Weerbaarheidsscan gemeente Hardenberg 2023 RIEC-ON
- Rode Dradenbeeld IJsselland 2024 RIEC-ON
- Meerjarenstrategie aanpak ondermijning Oost-Nederland 2022-2025 RIEC-ON
- Meerjarenplan RCIV-netwerk 2023-2025
- Strategische Beleidsagenda 2023-2026 Veiligheidsregio IJsselland
- Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 gemeente Dalfsen
- Veiligheidsvisie 2023-2026 gemeente Ommen
- Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 gemeente Coevorden

2.2. Resultaten veiligheidsanalyse; van veiligheidsthema's naar veiligheidsvelden

Met de gevoerde gesprekken met (veiligheids) partners, de veiligheidsonderzoeken onder inwoners en ondernemers en de inventarisatie en analyse van relevante documenten is inzicht verkregen welke veiligheidsthema's het meest relevant zijn in de gemeente Hardenberg. Deze thema's zijn onderverdeeld onder de veiligheidsvelden van het Kernbeleid Veiligheid van de Vereniging en in onderstaand tabel weergegeven. Zie tabel op pagina 9.

Uit de resultaten van de veiligheidsanalyse blijken de volgende veiligheidsvelden het meest relevant in de gemeente Hardenberg.

- Veilige woon- en leefomgeving
- Jeugd en veiligheid
- Digitale veiligheid
- Integriteit en veiligheid

Van deze vier veiligheidsvelden wordt het veiligheidsbeeld benoemd dat uit de veiligheidsanalyse naar voren is gekomen.

2.2.1. Veiligheidsbeeld veilige woon- en leefomgeving

- Overlast door personen met onbegrepen gedrag blijft een punt van aandacht
- Toename in de complexiteit van zorg- en veiligheidsvraagstukken
- Toename verloedering van de woonomgeving
- Onderhoud van wegen en openbaar groen blijft een punt van aandacht
- Toename onveiligheidsgevoel inwoners en ondernemers

2.2.2. Veiligheidsbeeld jeugd en veiligheid

- Overlast door (groepen) jongeren blijft een punt van aandacht
- Toename alcohol- en drugsgebruik onder jongeren
- Toename ronselen jongeren voor criminele werkzaamheden
- Toename uitvoering criminele activiteiten op (steeds) jongeren leeftijd
- Toename wapenbezit onder jongeren
- Toename ongevoeligheid voor autoriteit onder jongeren

2.2.3. Veiligheidsbeeld digitale veiligheid

- Toename digitalisering en afhankelijkheid van digitale systemen door inwoners, ondernemers en de overheid
- Digitale weerbaarheid van inwoners, ondernemers en gemeentelijke organisatie blijft achter
- Toename digitale criminaliteit (bankhelpdesk-fraude, vriend in nood/whatsapp-fraude, online pesten, online grensoverschrijdend gedrag)

2.2.4. Veiligheidsbeeld integriteit en veiligheid

- In de gemeente Hardenberg is sprake van verschillende vormen van ondermijning
- Ondermijnende criminaliteit is continu aan verandering onderhevig en nationaal en internationaal vertakt
- Kwetsbare personen lopen meer risico slachtoffer te worden
- Jongeren die betrokken zijn bij ondermijning, zogenaamde 'jonge aanwas' is een fenomeen wat steeds vaker wordt gezien en in opkomst is
- Toename radicalisering, extremisme en radicalisering
- Toename van complottheorieën
- Toename anti-overheidssentiment

3. Lokaal geprioriteerde veiligheidsthema's 2025-2028

De resultaten van de uitgevoerde veiligheidsanalyse zijn gepresenteerd aan de fracties. Hierbij zijn een aantal veiligheidsthema's benoemd die het meest relevant zijn in de gemeente Hardenberg. Deze thema's hebben we vertaald naar prioriteiten in overeenstemming met de veiligheidsvelden van het Kernbeleid Veiligheid van de VNG. Met het vaststellen van het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 worden ook de prioriteiten vastgesteld die we voor de komende vier jaar het meest belangrijk vinden en waar we extra aandacht aan gaan besteden. De prioriteiten en onze aanpak worden in dit hoofdstuk per prioriteit op hoofdlijnen weergegeven

3.1. Geprioriteerde veiligheidsthema's

Met de resultaten van de veiligheidsanalyse is inzicht gekregen welke veiligheidsthema's het meest relevant zijn in de gemeente Hardenberg. Deze veiligheidsthema's zijn vertaald naar de veiligheidsvelden van het Kernbeleid Veiligheid van de VNG. De volgende veiligheidsvelden zijn geprioriteerd:

- Veilige woon- en leefomgeving
- Jeugd en veiligheid
- Digitale veiligheid
- Integriteit en veiligheid

De veiligheidsthema's die onder deze veiligheidsvelden vallen krijgen de komende jaren prioriteit in de gemeente Hardenberg. Naast deze veiligheidsthema's blijven we ons ook inzetten op 'going concern' werkzaamheden en op overige veiligheidsthema's. Deze thema's zijn weliswaar niet geprioriteerd maar blijven wel aandacht vragen. Zo blijven we de ervaringen gebruiken die we hebben opgedaan.

De komende jaren kunnen zich ook veiligheidsontwikkelingen voordoen die wellicht niet onder de veiligheidsthema's vallen. Hier zullen we met alle veiligheidspartners alert en adequaat op reageren.

Onze aanpak van de geprioriteerde veiligheidsthema's zijn in de volgende paragrafen op hoofdlijnen uitgewerkt. Het zal u mogelijk opvallen dat er tussen veiligheidsthema's dwarsverbanden zijn, bijvoorbeeld tussen het thema jeugd en veiligheid en digitale veiligheid.

3.2. Veilige woon- en leefomgeving

De gemeente Hardenberg heeft te maken met complexe zorg- en veiligheidsvraagstukken zoals (woon)overlast, (huiselijk) geweld, verward of onbegrepen gedrag en/of drank- en drugsoverlast op straat. De doelgroep betreft vaak kwetsbare personen met sociale-, psychiatrische- of verslavingsproblematiek. Zij vormen, vanuit de onderliggende problematiek, een risico voor zichzelf, de omgeving en de openbare orde en veiligheid.

3.2.1 Zorg en veiligheid

Zorg- en veiligheidsvraagstukken overlappen elkaar steeds meer en vereisen een effectieve samenwerking tussen de domeinen zorg en veiligheid. Alleen via een goede samenwerking en een combinatie van interventies kan een probleemgerichte aanpak worden gerealiseerd. De integrale samenwerking in complexe zorg- en veiligheidsvraagstukken wordt gecoördineerd door de procescoördinator Zorg en Veiligheid van de gemeente Hardenberg.

In de regio IJsselland werken op dit thema 11 gemeenten samen (zie 1.1) met als doel de totale

keten van zorg en veiligheid zowel lokaal als regionaal te versterken.

Onze aanpak richt zich op.....

- inzetten op een integrale samenwerking in complexe zorg- en veiligheidsvraagstukken.
- opschalen van complexe zorg- en veiligheidsvraagstukken naar het Zorg en Veiligheidshuis IJsselland indien nodig.

3.2.2. Personen met verward of onbegrepen gedrag

Mensen met verward of onbegrepen gedrag is een verzamelnaam voor mensen met een combinatie van levensproblemen en een aandoening of beperking, bijvoorbeeld psychische problemen, een licht verstandelijke beperking, dementie en/of verslavingsproblematiek. Maar ook mensen met levensproblemen die iemand boven het hoofd dreigen te groeien kunnen 'verward gedrag' vertonen. Denk dan aan ernstige schulden, dakloos zijn of verlies van dierbaren.

Uit de veiligheidsanalyse blijkt dat er meer registraties zijn dan het aantal geregistreerde personen. Dit komt omdat over een relatief kleine groep steeds opnieuw meldingen binnenkomen, die vervolgens als nieuwe melding worden

geregistreerd. Het aantal personen met verward gedrag wordt dus overschat als alleen naar het aantal registraties wordt gekeken.

Personen met onbegrepen gedrag kunnen een verhoogd veiligheidsrisico vormen, overlast veroorzaken en/of agressief gedrag vertonen. Soms heeft deze doelgroep hulp nodig om aan de maatschappij te kunnen deelnemen. De complexe casuïstiek vraagt veel inzet en samenwerking van professionals uit het zorg- en veiligheidsdomein. De gemeente Hardenberg bevordert de zorg en ondersteuning van personen met verward of onbegrepen gedrag.

Onze aanpak richt zich op.....

- een blijvende inzet op integrale samenwerking tussen professionals uit het zorg- en veiligheidsdomein voor een sluitende en duurzame aanpak van problematiek voor en door personen met verward of onbegrepen gedrag.
- nauwe samenwerking tussen professionals uit het zorg- en veiligheidsdomein na een vroeg signaal van mogelijk verward of onbegrepen gedrag om tijdig passende (maatwerk) hulp en ondersteuning te bieden.

3.2.3. Methodiek Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE-model)

Inwoners met problemen kunnen zich melden bij het sociale wijkteam Samen Doen. Medewerkers van Samen Doen helpen inwoners met vragen over bijvoorbeeld zorg, welzijn, geldzaken en werk. Soms zijn de problemen zo complex dat de bewoner daar zelf of met behulp van Samen Doen niet uit komt en is er meer nodig om te voorkomen dat de situatie escaleert. Daarbij krijgt iemand soms hulp van meerdere professionals. Goede samenwerking is daarbij cruciaal.

In een goede samenwerking is het van belang dat professionals uit het zorg- en veiligheidsdomein weten wie in welke situatie verantwoordelijk is. Ook is het belangrijk dat er wordt gewerkt met een gezamenlijk plan van aanpak. Iedere professional weet dan wie welke rol heeft en hoe en wanneer op en af te schalen van escalerende sociale problematiek. Dit is vastgelegd in het AVE-model. AVE staat voor Integrale Aanpak ter Voorkoming van Escalatie bij oplopende problematiek. Het doel van het AVE-model is het voorkomen van een dreigende escalerende situatie en het beperken en beëindigen van een geëscaleerde situatie. De gemeente Hardenberg is gestart met het implementeren van het AVE-model

Onze aanpak richt zich op.....

- ontwikkeling van richtlijnen en handvaten voor professionals in het zorg- en veiligheidsdomein om beter te kunnen samenwerken en tijdig op- en af te kunnen schalen ter voorkoming van escalatie bij sociale problematiek (AVE-model).
- implementeren en borgen van de methodiek Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE).
- herzien van de naastgelegen processen op basis van de AVE methodiek (woonoverlast, buurtbemiddeling, vervuilde huishoudens, tijdelijk huisverbod).

3.2.4. Crisismaatregelen

In een crisissituatie waarin snel ingegrepen moet worden vanwege onmiddellijk dreigend ernstig nadeel, is de burgemeester bevoegd om verplichte zorg op te leggen. Verplichte zorg is de zorg die ondanks verzet van de betrokkene kan worden verleend op grond van een zorgmachtiging, crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van die crisismaatregel of beslissing tot tijdelijk verplichte zorg voorafgaand aan een crisismaatregel. Deze verplichte zorg is bedoeld voor personen van wie het gedrag, als gevolg van een psychische stoornis, leidt tot ernstig nadeel voor zichzelf en/of anderen. De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en de Wet

Zorg en Dwang (WZD) geven de procedures weer voor het opleggen van verplichte zorg bij een psychische aandoening.

Onze aanpak richt zich op.....

- het belang van inwoners en dragen bij aan het optimaliseren van het zorgproces zowel voor, tijdens als na een crisismaatregel.
- toepassing van crisismaatregelen in een crisissituatie indien nodig.
- vergroten van onze expertise van crisismaatregelen zodat we deze op de juiste manier en in de juiste situatie toe kunnen passen.

3.2.5. Streettriage

Bij streettriage gaan een ggz-verpleegkundige en een politieagent samen naar een melding van een persoon met verward of onbegrepen gedrag. Samen bepalen ze of er sprake is van een lichamelijke, psychische, justitieel (strafrechtelijk) of psychosociaal probleem. Ook bepalen ze samen welke hulp er op dat moment nodig is. Deze samenwerking voorkomt dat mensen op de verkeerde plekken terecht komen en lang moeten wachten op adequate zorg, bijvoorbeeld door een onnodig verblijf op het politiebureau of het wachten op een beoordeling van de crisisdienst.

Onze aanpak richt zich op.....

- monitoren van de toepassing van 'streettriage' in andere gemeenten. Bij kansen voor de gemeente Hardenberg pakken we deze met beide handen aan.

3.2.6. Re-integratie ex-gedetineerden

De gemeente Hardenberg werkt samen met de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en reclassering aan een succesvolle re-integratie van justitiabelen om hen zo goed mogelijk voor te bereiden op terugkeer naar de maatschappij. Dat doen we door vroegtijdig (bij aanvang en tijdens de vrijheidsbeneming, en als het kan daarvoor) onze inzet te bundelen en door politie, OM en de zorg erbij te betrekken.

Onze aanpak richt zich op...

- meldingen via de informatievoorziening Bestuurlijke Informatie Justitiabelen (BIJ) om verstoringen van de openbare orde tegen te gaan en recidive te voorkomen.
- ondersteunen van (ex) gedetineerden bij de re-integratie in de samenleving.

3.2.7. Partner- huiselijk geweld

De gemeente Hardenberg werkt samen met onder andere Veilig Thuis IJsselland om voor iedereen een veilige thuissituatie te realiseren. Op het moment dat er sprake is van stalking en/of huiselijk geweld worden met betrokkenen, politie, het Openbaar Ministerie en zorginstanties afspraken gemaakt en maatregelen ingezet om die situatie te beëindigen. Preventie en bewustwording is essentieel voor een vroege signalering en voorkomen van geweld.

Onze aanpak richt zich op...

- een integrale samenwerking met professionals uit het zorg- en veiligheidsdomein om tijdig passende (maatwerk) hulp en ondersteuning te bieden.
- ontwikkelen van een pakket aan preventiemaatregelen tegen (ex) partner- en/of huiselijk geweld en het vergroten van bewustwording en weerbaarheid.

3.2.8. Vluchtelingen en opvanglocaties

In Nederland is een tekort aan opvangplekken voor asielzoekers. Daarom regelen gemeenten in Nederland noodopvangplekken. Een noodopvangplek is altijd tijdelijk. Asielzoekers krijgen er onderdak, een bed en basisvoorzieningen. Met het project Buitenkwartier investeert Hardenberg in

een betere integratie.

In de gemeente Hardenberg zijn verschillende opvangplekken voor vluchtelingen. Het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) vangt sinds 2016 in het asielzoekerscentrum Hardenberg (AZC) 700 asielzoekers op. Er zijn 50 bufferplekken. Het COA kan deze bufferplekken alleen inzetten na toestemming van de gemeente.

De gemeenteraad heeft de opvang van asielzoekers onder een aantal voorwaarden verlengd tot maart 2026. Afspraken hierover staan in een bestuursovereenkomst met het COA, die in 2021 met het oog op de verlenging aangevuld is met een addendum.

Naast het AZC vangt het COA sinds 2022 op bungalowpark De Roskamp in Loozen tijdelijk circa 100 statushouders en kansrijke asielzoekers op. Daarnaast vangt de gemeente Hardenberg op verschillende plekken tijdelijk Oekraïense vluchtelingen op.

De afgelopen jaren is een nauwe samenwerking tot stand gekomen met alle relevante (veiligheids) partners in de vreemdelingen- en strafrechtketen en omwonenden. Deze samenwerking heeft zich gaandeweg vertaald in een gedegen aanpak om overlast en criminaliteit tegen te gaan en overleggen met omwonenden. Ondanks deze aanpak blijkt uit de veiligheidsanalyse dat de aanwezigheid van het AZC in Hardenberg een gevoel van onveiligheid bij sommige inwoners en ondernemers veroorzaakt.

Onze aanpak richt zich op...

- het integraal oppakken van alle veiligheidsaspecten die verbonden zijn met de bewoners van de locaties en inwoners en ondernemers.
- het verbeteren van het veiligheidsgevoel door een blijvende inzet op samenwerking tussen professionals in de vreemdelingen- en strafrechtketen, inwoners en ondernemers.

3.3. Jeugd en veiligheid

Verschillende (veiligheids)partners en afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie houden zich bezig met jongeren en de bijhorende problematiek. Jongeren zijn vaak kwetsbaar voor verschillende risico's, waaronder overlast, criminaliteit, verslaving en digitale (jeugd)criminaliteit. Jongeren die overlast veroorzaken of criminele activiteiten uitvoeren kunnen een negatieve invloed uitoefenen op het woonplezier en het veiligheidsgevoel van inwoners en ondernemers. Jongeren zijn een kwetsbare groep die om verschillende redenen (onder andere groepsdruk en het snelle geld) de ondermijnende (drugs)criminaliteit in worden gelokt. Dit wordt ook wel jonge aanwas genoemd. Daarnaast is het toenemende middelengebruik onder jongeren, de normalisering van drugsgebruik een reden van zorg.

Het thema jeugd en veiligheid staat niet op zichzelf en heeft duidelijke raakvlakken met andere veiligheidsthema's. Enerzijds wordt er ingezet op preventie en eventuele hulpvragen. Anderzijds zijn het cluster openbare orde en veiligheid en de procescoördinator Zorg en Veiligheid bezig met het coördineren van de verschillende meldingen van jeugdoverlast en regie voeren op bijvoorbeeld een groepsaankpak.

Jeugdcriminaliteit wordt ook steeds digitaler van aard. Door het gebruik van social media zijn zij namelijk vaak slachtoffer van digitale (jeugd) criminaliteit. Traditionele misdrijven als drugshandel, het delen van intiem beeldmateriaal en bedreiging gebeuren steeds vaker online.

3.3.1. Persoons- en groepsgerichte aankpak overlast en criminaliteit

Met enige regelmaat krijgt de gemeente Hardenberg signalen over groepen jongeren die overlast veroorzaken. Uit de veiligheidsanalyse blijkt dat inwoners en ondernemers veel overlast door groepen jeugd ervaren. Deze overlast geeft een gevoel van onveiligheid.

Met RE-ACT! brengen we samen met verschillende (veiligheids)partners jeugdgroepen die overlast veroorzaken vroegtijdig in beeld. Hierdoor creëren we beter zicht op signalen en/of risico's dat jongeren afglijden naar criminaliteit en kunnen we er aan de voorkant voor zorgen dat de jongeren op het rechte pad blijven. Met RE-ACT! willen we de sociale positie van jongeren versterken en ze perspectief bieden. We willen de negatieve

groepsdynamiek verstoren en voorkomen dat er nieuwe leden toetreden tot de groep. Ook willen we voorkomen dat jongeren doorgroeien naar criminele netwerken.

Naast een groepsgerichte aankpak van jeugdgroepen werken we ook persoonsgericht. Wanneer een jongere daadwerkelijk in het strafrecht raakt of dreigt te raken, wordt de jongeren aangemeld voor het Justitieel Overleg Risicjongeren (JOR) van het Zorg- en Veiligheidshuis IJsselland voor een persoonsgerichte aankpak.

Onze aankpak richt zich op...

- organiseren van preventieve activiteiten voor jongeren en ouders/verzorgers op het gebied van weerbaarheid, criminaliteit en andere risicofactoren om te voorkomen dat ze betrokken raken bij criminaliteit of criminele netwerken.
- bieden van ondersteuning aan jongeren, ouders en verzorgers wanneer dat nodig is.
- gerichte maatregelen op het gebied ondersteuning, zorg en indien nodig straf om overlast en criminaliteit door jeugdgroepen terug te dringen.
- integraal samenwerken met (veiligheids)partners en versterken van de integrale persoons- en groepsgerichte aankpak van jongeren die structureel overlast veroorzaken en/of crimineel zijn.
- opschalen van zorgelijke individuele jeugdcasuïstiek op naar het Zorg en Veiligheidshuis IJsselland en bespreken deze in het Justitieel overleg risicjongeren (JOR) indien nodig.
- voortzetting van RE-ACT! en deze methode inzetten voor de aankpak van jeugdgroepen.

3.3.2. Jonge aanwas

De georganiseerde criminaliteit groeit en daarmee het aantal jongeren dat hiermee in aanraking komt, ook wel 'jonge aanwas' genoemd. Jongeren kunnen op verschillende manieren betrokken raken bij (drugs)criminaliteit, zowel bewust als onbewust. Ze worden bijvoorbeeld betaald om te helpen bij hennepsteelt, gevraagd of gedwongen om drugs te dealen of misbruikt als geldezel (bankrekening of betaalpas en pincode uitlenen aan criminelen).

De jongeren hoeven niet per definitie aantoonbare politieregistraties te hebben. Het betreft vaak kwetsbare jongeren (t/m 23 jaar) met een lastige thuissituatie, wat maakt dat zij op zoek zijn naar verbinding en ergens bij willen horen. In de georganiseerde criminaliteit zijn ze onderdeel van een groep en wordt hen relatief eenvoudig toegang gegeven tot geld en status. Die verbondenheid en daarmee gepaarde gaande druk om loyaal te blijven aan de criminele organisatie maken het voor jongeren moeilijk om zich na een tijd te distantiëren van deze groep.

Deze jonge aanwas is een groot probleem en kunnen de nieuwe instroom vormen van de volgende generatie (drugs)criminelen. Een integrale samenwerking met (veiligheids)partners en een domein-overstijgende samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie is nodig met als uitgangspunt om tot een preventieve aanpak te komen.

Onze aanpak richt zich op...

- organiseren van preventieve activiteiten voor jongeren op het gebied van jonge aanwas in samenwerking met (veiligheids) partners en het onderwijs om bewustwording, weerbaarheid en veerkracht onder jongeren te creëren.
- monitoren van het lerend netwerk van Preventie met Gezag en op basis van het Programma Preventie met Gezag een eigen programma ontwikkelen gericht op het voorkomen van en afglijden in jeugdcriminaliteit.

3.3.3. Middelengebruik

Middelengebruik kan een belangrijke rol spelen bij het ontstaan van crimineel gedrag. Enerzijds doordat het gebruik van alcohol of drugs bepaalde remmingen weg kan nemen, anderzijds kan criminaliteit voortkomen uit afhankelijkheid van deze middelen. Jongeren worden verleid tot het plegen van (drugsgelerateerde) criminaliteit als gevolg van middelengebruik.

We zien dat drugsgebruik toeneemt bij jongeren in de gemeente. Daarnaast zijn er zorgen over alcoholgebruik onder jongeren. Het problematisch gebruik van drugs en/of alcohol kent

gezondheids- en veiligheidsrisico's en kan leiden tot gevaarlijk, crimineel en/of overlastgevend gedrag. We streven ernaar om problematisch gebruik van drugs en/of alcohol onder jongeren te voorkomen dan wel te verminderen.

Onze aanpak richt zich op...

- organiseren van preventieve activiteiten voor jongeren op het gebied van alcohol- en drugsgebruik in samenwerking met jongeren, horecaondernemers en maatschappelijke partners, zoals het onderwijs en welzijnsorganisaties en Tactus om het middelengebruik onder jongeren ontmoedigen.
- werken aan bewustzijnsbevordering bij jongeren over de gezondheids- en veiligheidsrisico's van middelengebruik.
- ontwikkelen een Actieplan Jeugd en Veiligheid. Onderdeel van het plan wordt een thema 'veilig uitgaan'. Binnen dit thema wordt een aanpak omschreven gericht op het tegengaan van middelengebruik onder jongeren.
- handhaven op alcohol- en drugsgebruik en bezit bij jongeren.

3.3.4. Wapenbezit

Niet alleen in Hardenberg maar ook in andere gemeenten in Nederland zijn zorgen over het wapenbezit en incidenten met wapens onder jongeren. Vaak liggen angstgevoelens, dreiging, behoefte aan zelfverdediging of een strafbaar feit ten grondslag aan het dragen van een wapen. Voor bepaalde groepen is het zelfs normaal om een wapen te hebben. Wapenbezit leidt bij paniek eerder tot gebruik van dat wapen en wapengebruik veroorzaakt ernstiger geweld. De impact van een wapenincident op slachtoffers, de directe omgeving en de samenleving is groot.

Onze aanpak richt zich op...

- ontwerpen van een totaalaanpak van zowel preventieve als repressieve maatregelen waarmee we inzetten op bewustwording en ontmoediging van wapenbezit en/of wapengebruik.
- verkennen van de mogelijkheden om verbodsbepalingen op te nemen in de APV, en hierop bestuurlijk op te handhaven door de inzet van een last onder dwangsom.

3.4. Digitale veiligheid

Onze samenleving digitaliseert snel en digitale veiligheid is één van de meest urgente uitdagingen geworden. Digitale veiligheidsrisico's nemen toe en regelmatig worden overheden, inwoners en ondernemers slachtoffer, met in sommige gevallen verstreckende gevolgen. Recent hebben we kunnen zien dat de Nationale Politie kwetsbaar is voor de gevolgen van een cyberaanval waarbij gegevens van politieambtenaren buit zijn gemaakt. Enkele andere voorbeelden van digitale criminaliteit zijn hacken, online pesten en oplichting, bijvoorbeeld WhatsApp-fraude. Maar denk ook aan online oproepen tot rellen, doxing (het openbaar maken van iemands privégegevens), spoofing (het vervalsen van e-mails of telefoonnummers), deepfake video's (nepvideo's die er echt uitzien), ransomware (kwaadaardige software die bestanden gijzelt).

Doordat processen van digitalisering zich in volle vaart blijven ontwikkelen, is het niet te verwachten dat digitale criminaliteit minder wordt. Uit het veiligheidsonderzoek blijkt dat de politie een afname constateert van traditionele criminaliteit en een toename van digitale criminaliteit. In veel klassieke misdrijven zit tegenwoordig vaak een digitale component. Ook blijkt dat inwoners en ondernemers hun huizen en bedrijven goed beveiligen, maar dat de ramen en deuren van hun digitale huis of bedrijf soms wagenwijd openstaan.

De zorgen over de effecten van digitale criminaliteit nemen steeds verder toe. Iedereen kan slachtoffer worden van online criminaliteit. Een digitale aanval kan grote gevolgen hebben op een onderneming en een ondernemer als persoon, zoals verlies van vermogen en verminderd consumentenvertrouwen.

Op het thema digitale veiligheid werken 11 gemeenten in de regio IJsselland samen (zie 1.1) met als doel de digitale veiligheid en weerbaarheid van de IJssellandse samenleving te bevorderen.

3.4.1. Digitale weerbaarheid inwoners en ondernemers

We bieden onze inwoners en ondernemers handelingsperspectieven om slachtoffer- en/of daderschap zoveel mogelijk te voorkomen. We kiezen hierbij voor een voor een brede benadering en richten ons op de doelgroepen jongeren, senioren en ondernemers. Dit doen we omdat deze doelgroepen specifieke behoeften hebben

als het gaat om digitale veiligheid.

We organiseren workshops, voorlichtingsbijeenkomsten en trainingsprogramma's om inwoners en ondernemers digitaal weerbaar(der) te maken. Daarnaast werken we samen met de politie aan een dadergerichte aanpak.

Onze aanpak richt zich op...

- intensiveren van de regionale samenwerking in IJsselland, met name op het gebied van kennis- en leersessies.
- vergroten van digitale weerbaarheid van inwoners en ondernemers door middel van doelgerichte preventiecampagnes.
- volgen van de ontwikkelingen van de Cyberbeveiligingswet (NIS2) waarmee gemeenten de digitale veiligheid van ondernemers kunnen bevorderen via de vergunningverlening.

3.4.2. Digitale weerbaarheid gemeentelijke organisatie

Ook gemeenten worden niet ontzien en kunnen slachtoffer worden van cyberincidenten. De impact van deze aanvallen reikt verder dan alleen technologische verstoringen. Ze hebben ook directe gevolgen voor de dienstverlening aan inwoners en

ondernemers. De mogelijke gevolgen zijn uitlopend, afhankelijk van het type incident. Gemeenten zijn in 2023 van alle sectoren het hardst geraakt door cyberincidenten. Er was sprake van 37 geregistreerde incidenten². De gemeente Hardenberg onderkent de noodzaak om de digitale weerbaarheid te verbeteren om te voorkomen slachtoffer te worden van een cyberincident.

Onze aanpak richt zich op...

- investeren in het goed functioneren van gemeentelijke digitale systemen.
- voorbereiden van de gemeentelijke organisatie op cyberincidenten.
- inzetten op het verhogen van gegevensveiligheid, risicobewustzijn en de soft skills van medewerkers.

3.4.3. Digitale (jeugd)criminaliteit

Door de digitalisering is er de afgelopen jaren een verschuiving te zien in het karakter van (jeugd) criminaliteit. Er ontstaan nieuwe vormen van criminaliteit maar ook een aantal traditionele vormen van criminaliteit krijgen een digitaal karakter. Ook ontstaan er mengelingen waarbij traditionele en digitale (jeugd)criminaliteit met elkaar verweven zijn, bijvoorbeeld opruiing via chatgroepen en online fraude.

² Dit blijkt uit een analyse van dataspecialist Immutec

Digitale (jeugd) criminaliteit bestaat uit criminele delicten waarbij digitale technologie een rol speelt. Criminelen denken anoniem te blijven bij het plegen van digitale (jeugd)criminaliteit maar vaak laten zij sporen achter in de digitale wereld. Er zijn verschillende vormen van digitale (jeugd) criminaliteit. Zo zien we (kwetsbare) jongeren die als geldezel of 'pinner' worden ingezet bij bijvoorbeeld bankhelpdeskfraude. Ze zijn de 'uitvoerders' van het grote criminele netwerk en kunnen zo snel veel geld verdienen. Uit de opsporing en vervolging van digitale (jeugd) criminaliteit blijkt dat de afgelopen vijf jaar bijna de helft van de verdachten jonger dan 25 jaar was³.

Naast daders kent digitale (jeugd)criminaliteit ook slachtoffers. Inwoners en ondernemers zijn zich niet altijd bewust van de risico's die zij lopen. Uit de veiligheidsanalyse blijkt dat 20% van de 15 tot 25 jarigen in 2021 slachtoffer werd van online criminaliteit. De gemeente Hardenberg vindt de ontwikkeling van digitale (jeugd)criminaliteit zorgwekkend. Daarom zet zij naast preventie ook in op de aanpak ervan.

Onze aanpak richt zich op...

- inzetten op het voorkomen van slachtoffers van digitale (jeugd) criminaliteit.
- voorlichting en communicatiecampagnes.
- inzetten op het bevorderen van de bereidheid van slachtoffers om aangifte of melding te doen van online criminele activiteiten.

3.4.4. Online aangejaagde ordeverstoringen

Gemeenten en politie worden steeds vaker geconfronteerd met fysieke ordeverstoringen die online beginnen of online versterkt worden. Het gaat dan bijvoorbeeld om oproepen tot demonstraties of illegale evenementen en het versterken van tegenstellingen tussen inwoners.

Gemeenten moeten weten welke bestuurlijke instrumenten zij rondom toezicht (monitoren/ signaleren) en handhaven (maatregelen) van de onlinewereld tot hun beschikking hebben. Gemeenten moeten adequaat in kunnen spelen op wat zich online afspeelt en voor ordeverstoringen kan zorgen. Naast digitale interventies kunnen ook fysieke interventies worden ingezet.

Onze aanpak richt zich op...

- een juiste uitwisseling van online signalen met veiligheidspartners en het maken van duidelijke afspraken over procedures en rolverdeling, offline en online.
- inzetten op het versterken van de lokale aanpak van online aangejaagde ordeverstoringen.
- het maken van een toolbox met daarin voorbeeldinterventies en instrumenten die preventief en repressief ingezet kunnen worden.

³ <https://www.om.nl/onderwerpen/cybercrime/aanpak-cybercrime>

3.5. Integriteit en veiligheid

Net als in de rest van Nederland heeft de gemeente Hardenberg ook te maken met verharding en verdeeldheid in de samenleving. Dit heeft soms vergaande consequenties en maatschappelijke effecten die veel druk uitoefenen op de samenleving waardoor het gevoel van veiligheid en leefbaarheid afneemt. In het veiligheidsveld integriteit en veiligheid gaat het over onze aanpak van polarisatie, radicalisering en extremisme, ondermijning maar ook over hoe we voorkomen dat het vertrouwen in de overheid en de rechtstaat wordt aangetast. Daarom richt onze aanpak zich ook op het zorgen voor een weerbare overheid/weerbaar bestuur en ambtelijke en bestuurlijke integriteit.

3.5.1. Radicalisering, extremisme en polarisatie

In Nederland maar ook in de gemeente Hardenberg zien we een toename van radicalisering, extremisme en polarisatie. Er zijn diverse vormen van radicalisering en extremisme. Ze worden regelmatig in één adem genoemd maar betekenen iets anders. Beide termen hebben te maken met radicale of extreme meningen of gedragingen, maar ze worden op verschillende manieren gebruikt. Radicalisering is de groeiende bereidheid tot het nastreven en/of ondersteunen van diep ingrijpende veranderingen in de samenleving die op gespannen voet staan met de democratische rechtsorde en/of waarbij ondemocratische middelen worden ingezet, zoals geweld, intimidatie of bedreiging. Radicalisering kan leiden tot extremisme. We spreken van extremisme als een persoon of groep vijandig gedrag vertoont richting andersdenkenden, de maatschappij en de democratische rechtstaat en de samenleving ingrijpend wil veranderen door bij voorbeeld het gebruik maken van geweld. Polarisation verwijst naar een verscherping van tegenstellingen tussen groepen in de samenleving. Denk aan groepen met verschillende afkomst, geaardheid of geloof. Sinds de uitbraak van het coronavirus is de maatschappelijke onrust zichtbaarder geworden, zowel op straat als op social media. Nepnieuws, desinformatie en complottheorieën verspreiden zich snel doordat er veel verschillende polariserende groepen en individuen (online) actief zijn die elkaar vinden in het afwijzen van de overheid en het overheidsbeleid. Voor de samenleving als geheel kan er een dreiging van complotdenkers uitgaan omdat de kans op polarisatie toeneemt.

Polarisation leidt tot meer spanningen in de Hardenbergse samenleving. En wanneer complottheorieën oproepen tot haat en geweld worden ook wettelijke grenzen overschreden. De gemeente Hardenberg werkt eraan om te voorkomen dat mensen radicaliseren, extremistische ideeën krijgen of groepen tegen elkaar opstoken en werkt hierbij samen met politie en het Openbaar Ministerie. Dat is nodig om onze democratische rechtsstaat te beschermen. De gemeente heeft, naast een preventieve rol, ook een cruciale rol bij het realiseren van een integrale lokale aanpak waarbij de verbindingen tussen de domeinen zorg, onderwijs en veiligheid wordt doorontwikkeld en bestendig.

Onze aanpak richt zich op...

- integraal inzetten in het voorkomen en tegengaan van radicalisering, extremisme en polarisation.
- ontwikkelen en borgen van werkprocessen.
- ontwikkelen van een meld- en adviespunt waar inwoners, ondernemers en professionals terecht kunnen met vragen over (hoe om te gaan met) radicalisering, extremisme en polarisation en meldingen kunnen doen over mogelijk radicaliserende individuen of groepen.

3.5.2. Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Ondermijning is een gevolg van veel verschillende vormen van criminaliteit, waarbij de grenzen tussen de bovenwereld (de 'gewone' maatschappij) en de onderwereld (criminelen) vervagen. Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit is altijd geworteld in de lokale samenleving. Plegers van georganiseerde criminaliteit maken gebruik van dezelfde, legale structuren en voorzieningen als inwoners, zoals, transportvoorzieningen, financiële en juridische dienstverlening, vakantieparken, de vastgoedsector etc. Deze verwevenheid met de legale wereld heeft vergaande consequenties en maatschappelijke effecten die veel druk uitoefenen op de samenleving waardoor het gevoel van veiligheid en leefbaarheid afneemt.

In de gemeente Hardenberg is een verschuiving te zien naar minder zichtbare criminaliteit, zoals ondermijning. We zien onder meer productie en drugshandel, witwassen van crimineel vermogen en (zorg)fraude.

Een effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit vraagt om een intensieve samenwerking tussen diverse overheden (gemeente, politie, openbaar ministerie, belastingdienst) maar ook integrale aandacht binnen de gemeentelijke organisatie. Hiermee bundelen we kennis en expertise en verbeteren onze informatiepositie. Dit leidt tot een stevigere samenhang in de aanpak van ondermijningscasuïstiek.

Het diepgewortelde probleem van ondermijning lossen we niet zomaar op. Het vergt een lange adem. We zetten in op o.a. het vergroten van de maatschappelijke, ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid.

Doordat ondermijnende criminaliteit het vertrouwen in de overheid en de rechtstaat aantast vinden we het belangrijk om hier stevig tegen op te treden en de komende jaren willen we de bestaande aanpak tegen ondermijning intensiveren. We zetten de stevige aanpak tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit voort en werken daarbij samen met 11 gemeenten in de regio IJsselland (zie 1.1) met als doel IJsselland zo onaantrekkelijk maken voor georganiseerde en ondermijnende criminaliteit.

Onze aanpak richt zich op.....

- doorontwikkelen van de Ondermijningstafel Hardenberg (OTH) waar we informatie veredelen, de integrale aanpak van ondermijningscasuïstiek intensiveren en bevorderen.
- het verstevigen van een samenhang in de aanpak van ondermijningscasuïstiek.
- opschalen van ondermijningscasuïstiek naar het RIEC indien nodig.

3.5.3. Bestuurlijk instrumentarium actualiseren en toepassen

De gemeente Hardenberg wil voorkomen dat zij onbedoeld een vergunning, subsidie of overheidsopdracht verstrekt die wordt misbruikt voor criminele activiteiten waardoor de veiligheid, leefbaarheid, de rechtsorde of de bestuurlijke slagkracht worden aangetast. Daarnaast wil zij de concurrentiepositie van bonafide ondernemers beschermen.

Om dit te voorkomen heeft de gemeente bestuurlijke instrumenten die toegepast kunnen worden in de aanpak van ondermijning, zoals de Wet Bibob. De Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) biedt gemeenten de mogelijkheid een subsidie, vergunning of overheidsopdracht in te trekken of te weigeren als er twijfel bestaat over de integriteit van de aanvrager of de betrokkene(n). Voor een zo volledig en transparant mogelijke toepassing van het instrumentarium legt de gemeente in een beleidsregel Wet Bibob vast in hoeverre en op welke wijze de mogelijkheden die de wet biedt worden toegepast en gebruikt. De beleidsregel Wet Bibob van de gemeente Hardenberg is vastgesteld in 2009.

Onze aanpak richt zich op.....

- toepassen van bestuurlijke maatregelen om (drugs)overlast en drugscriminaliteit tegen te gaan.
- de integrale aanpak van illegale hennepcultuur op basis van het regionaal hennepconvenant.
- herzien van de bestaande beleidsregel Wet Bibob en beleidsregel Opiumwet worden, daar waar nodig actualiseren en consequent inzetten in samenwerking met (veiligheids) partners.

3.5.4. Maatschappelijke weerbaarheid

Criminelen maken gebruik van kwetsbare locaties in de gemeente Hardenberg als het gaat om ondermijning. Het gaat met name om bedrijven- en industrieterreinen, garageboxen, het buitengebied en vakantieparken. Door de grote oppervlakte en dunner bevolkte gebieden, het zogenaamde buitengebied, is het makkelijker om te verdwijnen in de anonimiteit, omdat er minder toezicht is.

Verder kent de gemeente meerdere vakantieparken. Ook op deze parken is minder toezicht, omdat dit veelal particulier grondgebied betreft. Hierdoor bieden de parken de gelegenheid voor criminele organisaties om uit het zicht te blijven en biedt dit kansen voor criminele activi-

teiten. Een zichtbare, nabije en optredende overheid blijft ook de komende jaren van belang evenals het vergroten van maatschappelijke weerbaarheid.

Onze aanpak richt zich op.....

- bewustzijnsbevordering van inwoners en ondernemers door berichten op social media, deelnemen aan campagnes en het verzorgen van voorlichtingen over het herkennen van signalen van ondermijning.
- de integrale aanpak, binnen RIEC-verband, van concrete signalen van ondermijning om georganiseerde en ondermijnende criminaliteit tegen te gaan.
- uitvoeren van (preventieve) integrale controles op kwetsbare locaties of informatie gestuurde controles op andere locaties als daar aanleiding voor is.
- het vergroten van de zichtbaarheid en meldingsbereidheid.

die tegenstand biedt aan ondermijnende criminaliteit.

Als gemeente willen we de onderwereld niet faciliteren en gaan we misbruik van onze voorzieningen tegen. Dat vraagt doorlopend om versterking, want een weerbare overheid is nooit af. Het afgelopen jaar is geïnvesteerd in het bewust en alert maken van ambtenaren. Daar is veel mee bereikt maar tegelijk is er nog veel te doen. Dat is een organisatie brede opgave.

Onze aanpak richt zich op.....

- bewustzijnsbevordering en verhogen van integriteit binnen de gemeentelijke organisatie zodat ambtenaren en bestuurders veilig(er) hun publieke taak kunnen uitvoeren.

3.5.5. Ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid en integriteit

Een weerbare overheid is een overheid waar inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners op kunnen vertrouwen en een overheid

4. Communicatie

We vinden communicatie over onze prioriteiten en inzet belangrijk. Doordat te doen winnen en behouden we het publiek vertrouwen. Dit is cruciaal in het licht van preventie. Bovendien is veiligheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid en zijn we de oren en ogen van inwoners en ondernemers hard nodig.

We maken de drempel laag en eenvoudig zodat onze inwoners en ondernemers bereid zijn melding te doen van vermoedens en misstanden. Dit levert een bijdrage aan het inzichtelijk maken van criminaliteit en aan het slagen van de ambities van het integraal veiligheidsplan. In de communicatie hanteren wij een aantal uitgangspunten:

- Wij communiceren transparant, helder, consistent, tijdig, herkenbaar en eenduidig
- Wij geven objectieve informatie over cijfer en gebeurtenissen
- Wij communiceren gebieds- en doel(groep) gericht richting de verschillende stakeholders
- Wij hebben gesprekken met (veiligheids) partners, inwoners en ondernemers over veiligheid waarbij we duidelijk zijn over verwachtingen.

4.1 Strategie en boodschap

De ambities van het integraal veiligheidsplan vertalen we in communicatieboodschappen per onderwerp. Bij inwoners en ondernemers zetten we vooral in op wat zij zelf kunnen doen om de eigen veiligheid te vergroten (zoals aangifte en meldingsbereidheid), maar ook die van de omgeving. Door actief te communiceren over resultaten en (handhavings)acties laten we onze aanwezigheid en inzet zien. Dit heeft een afschrikkende werking en vergroot de meldingsbereidheid.

We communiceren transparant en hebben hierbij aandacht voor het vergroten van het veiligheidsgevoel. Dit helpt inwoners en ondernemers om meer bewust te zijn van hetgeen zij zelf kunnen doen om de veiligheid in de eigen omgeving te vergroten. Inwoners en ondernemers ervaren grip op veiligheid als zij handreikingen voor hun eigen handelen krijgen en kunnen gebruiken. Daarin is een grote rol voor de gemeente weggelegd.

5. Tot slot

De door de gemeenteraad op hoofdlijnen vastgestelde prioriteiten zijn vastgelegd in het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028. Het plan heeft een looptijd van vier jaar.

5.1 Nadat het integraal veiligheidsplan is vastgesteld

Na het vaststellen van het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 door de gemeenteraad, gaan we aan de slag met het bijhorende uitvoeringsplan (zie hoofdstuk 2). In dit plan omschrijven we hoe we de prioriteiten gaan uitvoeren. De prioriteiten worden vertaald in concrete acties, inclusief termijnen, verantwoordelijke projectleiders en een kostenoverzicht.

Het college stelt het uitvoeringsplan vast. Na vaststelling wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de wijze waarom de gemeente Hardenberg en de (veiligheids)partners uitvoering gaan geven aan de vastgestelde geprioriteerde veiligheids-thema's. Het uitvoeringsplan wordt in Q2 2025 aangeboden aan het college.

5.2 Jaarlijks evalueren en terugkoppelen aan de raad en veiligheidsavond

Cluster Openbare Orde en Veiligheid evalueert het uitvoeringsprogramma jaarlijks en waar nodig wordt tussentijds bijgestuurd. De gemeenteraad wordt één keer per jaar (en indien op verzoek tussentijds) geïnformeerd over de uitvoering van de vastgestelde prioriteiten. Hiermee kan de raad uitvoering geven aan hun controlerende taak. Tijdens de looptijd van het integraal veiligheidsplan wordt de raad proactief geïnformeerd over actuele veiligheidsthema's, bijvoorbeeld tijdens een veiligheidsavond.

5.3 Sturing op het integraal veiligheidsplan

De burgemeester is wettelijk belast met de handhaving van de openbare orde en veiligheid en is het eerste aanspreekpunt en tevens bestuurlijk verantwoordelijk. De gemeente is de regievoerder op het integraal veiligheidsplan. De aansturing van de politie door het bevoegd gezag is vastgelegd in de Politiewet 2012. Artikel 172 van de Gemeentewet geeft de burgemeester de verantwoordelijkheid voor handhaving van de openbare orde en het gezag over de politie. Om dit te kunnen waarborgen is het integraal veiligheidsplan nodig dat de kaders biedt waarmee de burgemeester vanuit zijn portefeuille vorm kan geven aan deze verantwoordelijkheid. De onderwerpen die zijn benoemd in dit integraal veiligheidsplan raken ook andere portefeuilles

binnen het college, waardoor veiligheid kan worden beschouwd als een collectieve verantwoordelijkheid. Denk daarbij aan de aanpak van jeugdoverlast waar ook de verbinding met het onderwijs en het beleidsterrein jeugd nodig is. Ook zijn er raakvlakken met het onderhoud van de openbare ruimte. De burgemeester kan zijn regierol niet vervullen zonder een door het college en gemeenteraad gedragen integraal veiligheidsplan.

5.4 Formatie en financiën

De uitvoering van de prioriteiten kent een aantal uitgangspunten (zie paragraaf 1.7). Eén van deze uitgangspunten is dat veiligheid, en dus ook de uitvoering van de prioriteiten in het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028, een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Cluster openbare orde en veiligheid zorgt samen met (veiligheids)partners, andere gemeentelijke domeinen, inwoners en ondernemers voor de uitvoering van de prioriteiten. Dit betekent dat de inzet van medewerkers niet alleen uit de bestaande formatie van cluster openbare orde en veiligheid komt maar ook inspanning vraagt van andere professionals. De uitvoering van de prioriteiten zoals omschreven in dit integraal veiligheidsplan, wordt omschreven is het uitvoeringsplan. In dit plan wordt een capaciteitsplanning verwerkt en de daaraan gerelateerde formatie. Mocht uitbreiding van formatie of budgetten een gevolg zijn van het uitvoeringsplan dan zullen deze in de perspectiefnota 2026 meegenomen worden.

